

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๕๔
วันอังคาร ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครินทร์ สิงห์เสนา	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางกิริณา สุมาวงศ์	(ลาการประชุม)
๒. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเชษฐ์ โทณะวนิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวรัญญา ทศนิศรีวงศ์

๓. นางสาวจิตติพร วิชัยธนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันอังคาร ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖ วันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๘ วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๙ วันจันทร์ ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐ วันอังคาร ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๑ วันพุธ ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

- [illegible]

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

หารือแนวทางการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า คณะอนุกรรมการได้พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมแล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญสามเรื่อง ดังนี้

๑. เรื่องการจัดความสัมพันธ์ และจัดลำดับภารกิจของการบังคับใช้กฎหมาย

คณะอนุกรรมการพิจารณาเห็นว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจและอำนาจหน้าที่จำนวนมาก ทั้งหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การจัดระเบียบสังคม และหน้าที่อื่นในทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนด คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรมีการถ่ายโอนภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศโดยตรงไปให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญ และมีศักยภาพในการดำเนินการ

๒. เรื่องการจัดระเบียบโครงสร้างการบริหารงาน การบังคับบัญชา การคัดเลือก และการพัฒนาวิชาชีพตำรวจ

คณะอนุกรรมการพิจารณาเห็นว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการรวมศูนย์การบังคับบัญชาไว้ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในขณะที่ภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ และมีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอยู่จำนวนมากในหลายภาคส่วน จึงมีข้อเสนอว่า ควรมีการกระจายอำนาจการบังคับบัญชา และการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติลงไปสู่ระดับจังหวัด หรือระดับภาค เพื่อให้การดำเนินการมีความรวดเร็ว และกระชับมากยิ่งขึ้น ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ การเลื่อนตำแหน่ง และการโยกย้ายที่ขึ้นอยู่กับสายการบังคับบัญชา และฝ่ายการเมือง ทำให้ต้องมีการวิ่งเต้นและซื้อขายตำแหน่ง และทำให้เกิดการครอบงำกระบวนการสอบสวนโดยผู้บังคับบัญชาและฝ่ายการเมือง คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรต้องกำหนดให้มีหลักประกันความเป็นอิสระในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนไว้ โดยหลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนนั้นอาจดำเนินการได้ในหลายแนวทาง ดังนี้ ๑. แยกงานทางด้านการสอบสวนออกมาเป็นกองบัญชาการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒. การแยกอำนาจการสอบสวนออกมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม และ ๓. กำหนดให้พนักงานอัยการเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ การแยกอำนาจในการสอบสวนออกจากภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาให้เกิดความชัดเจน และรอบคอบเนื่องจากมีผลกระทบต่อหลายภาคส่วน

๓. ข้อเสนอแนะในการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญ

คณะอนุกรรมการพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติในหมวดที่ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดนั้น จะต้องมีการเพิ่มเติมเรื่องหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย เพื่อให้เป็นหลักประกันแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง ในส่วนของบทเฉพาะกาลนั้น ควรมีการกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนที่ไม่ใช่ภารกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศไปให้กับหน่วยงานที่มีศักยภาพ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

เป็นผู้รับผิดชอบแทน และต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ในการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจ รวมทั้งต้องมีการสร้างกลไกและหลักประกันความเป็นอิสระของข้าราชการตำรวจรวมทั้งมีกฎเกณฑ์และกติกาที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ อาจกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (คปอ.) จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม คณบดีคณะนิติศาสตร์ ประธานศาลฎีกาหรือผู้แทน ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้แทน ประธานศาลปกครองสูงสุดหรือผู้แทน อัยการสูงสุดหรือผู้แทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน ให้มีหน้าที่ในการติดตามการปฏิรูปเพื่อให้การปฏิรูปขับเคลื่อนไปได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ กลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องกำหนดไว้ คือ ระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะโฆษกอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า การทำให้กระบวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมีประสิทธิภาพ และการทำให้การเลื่อนตำแหน่ง และการโยกย้ายข้าราชการตำรวจเป็นไปด้วยความยุติธรรม อันจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกอันควรได้นั้น ควรจะต้องมีการปฏิรูปโดยการสร้างกระบวนการในการลงโทษ (sanction) หรือสร้างกลไกที่จะทำให้เกิดกระบวนการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมโดยการกำหนดเป้าหมาย และกำหนดให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งเข้ามาทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปเดินหน้าไปได้ คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย จึงเห็นควรกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม (คปอ.) เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางในการปฏิรูปให้เป็นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และติดตามการดำเนินการในการปฏิรูปของรัฐบาล ทั้งนี้ จะกำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม (คปอ.) มีความเชื่อมโยงกับคณะรัฐมนตรีอย่างนั้น ให้เป็นไปตามที่ที่ประชุมจะเห็นสมควร

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการควรทำให้เกิดความชัดเจนว่าคณะกรรมการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม (คปอ.) ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ (คปป.) ที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วทั้งในเรื่องของโครงสร้าง รูปแบบ และอำนาจหน้าที่ เพื่อไม่ให้เกิดการผูกโยงซึ่งจะทำให้เกิดทัศนคติในเชิงลบ และจะต้องทำให้เกิดความชัดเจนว่า คณะกรรมการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม (คปอ.) มีโครงสร้างองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่อย่างไร

- กรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นว่าควรมีการสอบสวนเพิ่มเติมในสำนวนการสอบสวนใด ควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนอื่นที่มีได้เป็นพนักงานสอบสวนคดีนั้นเป็นผู้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาว่าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยเจตนาไม่สุจริต หรือช่วยเหลือพวกพ้อง ในส่วนของปัญหาเรื่องการเลื่อนตำแหน่ง และการโยกย้ายตำแหน่งของข้าราชการตำรวจนั้น จะต้องทำให้เกิดระบบคุณธรรมขึ้นในกระบวนการ ทั้งนี้ อาจกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับข้าราชการตำรวจทุกคน และควรมีการเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การป้องกันการแทรกแซง และการตรวจสอบในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ประชุมควรร่วมกันพิจารณาว่าควรกำหนดกลไกอย่างไรในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การปฏิรูปในด้านต่าง ๆ สมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ควรมีการนำประเด็นการปฏิรูปต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นกรอบไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยการกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใดขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ นั้น ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะมีรูปแบบและวิธีการดำเนินการอย่างไรที่จะไม่เป็นการบีบบังคับรัฐบาลมากเกินไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปตำรวจนั้น อาจดำเนินการได้ในสองลักษณะ คือ ๑. ควรแยกอำนาจหน้าที่ในการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายออกจากภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ๒. ควรมอบหมายอำนาจในการสอบสวนไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและมีศักยภาพในการดำเนินการ เพื่อลดภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ลดน้อยลง ทั้งนี้ อาจจะต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อทำให้เกิดกระบวนการในการปฏิรูปตำรวจ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า นายกรัฐมนตรีควรใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการปฏิรูปตำรวจ ส่วนการกำหนดให้มีการปฏิรูปตำรวจโดยตรงไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้อาจจะทำให้เกิดการต่อต้านจากข้าราชการตำรวจได้ แต่อาจกำหนดให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิรูปตำรวจได้ด้วย อย่างไรก็ตาม ควรมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและเป็นบุคคลที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับมาทำหน้าที่จัดระบบการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชน รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมด้วยเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรเสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อดำเนินการปฏิรูปตำรวจโดยเร็ว หากนายกรัฐมนตรีเห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวแล้ว ที่ประชุมสามารถกำหนดให้มีการรองรับกลไกของนายกรัฐมนตรีไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ดำเนินการให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจโดยตรงเท่านั้น และแยกภารกิจซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของตำรวจออกไปให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะทำให้ทราบว่าอำนาจหน้าที่ใดที่อาจเป็นเครื่องมือของฝ่ายการเมืองได้อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

- การเสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการปฏิรูปองค์กรตำรวจ จะต้องมีการละเอียดและเหตุผลความจำเป็นอย่างชัดเจน เนื่องจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เพิ่มอำนาจให้กับตำรวจมากขึ้น โดยให้ตำรวจมีอำนาจชี้ขาดเรื่องเขตอำนาจสอบสวนในจังหวัดด้วย นอกจากนี้ เสนอให้เพิ่มความในร่างมาตรา ๖๗ โดยกำหนดให้มีกฎหมายจัดการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงโดยมิชอบและสามารถตรวจสอบได้ และควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ให้มีกฎหมายดังกล่าวภายในหนึ่งปีนับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญด้วย

- การเสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อปฏิรูปตำรวจ จะสามารถแก้ไขปัญหาของตำรวจได้อย่างรวดเร็วกว่า

การกำหนดให้มีการปฏิรูปองค์กรตำรวจไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งรัฐบาลอาจไม่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ควรเป็นการนำเสนอถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันภายในองค์กรตำรวจ และเสนอให้นายกรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาหรือปฏิรูปตำรวจให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควร ทั้งนี้ เห็นความเหมาะสมให้นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย จัดทำร่างข้อเสนอของคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี โดยให้นำร่างข้อเสนอดังกล่าวไปพิจารณาในคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการบังคับใช้กฎหมายก่อน จากนั้นจึงนำมาพิจารณาในที่ประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ ได้รายงานต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นสามระยะ คือ

ระยะที่ ๑ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้ดำเนินการไปแล้ว

ระยะที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญและการฝึกอบรมประชาชนที่เป็นแนวร่วมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ในช่วงเวลาดังตั้งแต่วันที่เดือนมกราคม – เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ระยะที่ ๓ เป็นการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เป็นการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญกับภาคประชาสังคมเฉพาะกลุ่ม และส่วนที่ ๒ เป็นการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย คือ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระทรวงกลาโหม สถาบันพระปกเกล้า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเครือข่ายสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นรูปแบบการจัดเวทีเผยแพร่สาระของร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายจังหวัดและรายอำเภอ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรมีการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับประชาชนที่เป็นแนวร่วมเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญนี้ด้วย นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะยังสามารถขอความร่วมมือจากสถานิติบัญญัติแห่งชาติจัดเวทีให้กับคณะอนุกรรมการในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่างๆ ได้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- หากมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนร่วมกับสถานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจทำให้คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะมีระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไม่มากเท่าที่ควร

- ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญกับผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อประชาชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

- เสนอให้คณะกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความเห็นของประชาชน ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นแนวทางเดียวกัน และร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา (contents) ที่สำคัญสำหรับใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรให้ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญกับผู้นำท้องถิ่น ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สามารถนำไปชี้แจงให้กับประชาชนในพื้นที่ต่างๆได้

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนควบคู่กับการฝึกอบรมประชาชนที่เป็นแนวร่วมเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการได้คำนึงถึงการกำหนดเนื้อหาเพื่อใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความเห็นของประชาชนจะประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการเสนอให้คณะกรรมการหารือกับองค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่สนใจจะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญร่วมกับคณะกรรมการ และควรประสานงานกับรัฐบาลให้การสนับสนุนการจัดการรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการด้วย นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความเห็นของประชาชน ควรจัดทำแผนงานของแต่ละคณะอนุกรรมการเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาหาข้อสรุปในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมต่อไป ส่วนเรื่องการกำหนดเนื้อหาอาจจัดทำในรูปแบบแผ่นภาพพิมพ์ (graphics) ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละเรื่องของร่างรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ

- การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญควรคำนึงถึงประชาชนที่เป็นวัยรุ่นหรือประชาชนที่มีอายุสิบแปดปีด้วย ส่วนกำหนดเนื้อหาเพื่อใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ควรคำนึงถึงสังคมไทยที่ชื่นชอบการบอกเล่าหรือการรับฟังมากกว่าการอ่าน ซึ่งเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญควรมีหลายรูปแบบเพื่อให้เข้าถึงประชาชนทั้งหมด

- ประชาชนคนรุ่นใหม่ที่มีสิทธิในการเลือกตั้งมีอยู่เป็นจำนวนมากประมาณแปดแสนคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความเห็นของประชาชน ควรประชุมวางแผนและดำเนินงานร่วมกัน ส่วนการกำหนดเนื้อหาสามารถนำเรื่องที่สำคัญ เช่น การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว หรือการจัดทุจริต เป็นต้น มาใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญได้

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นายสกันธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์